

SUOMEN VIINIKASVATTAJAT RY.
KYSELY VIINIKASVATUKSESTA
SUOMESSA 2023

YHTEENVETO

Jussi Tenho, 20.1.2024

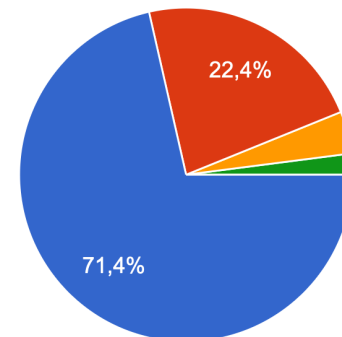
Kysely

- Suomen Viininkasvattajat ry. toteutti kyselyn viininkasvatuksen nykytilasta Suomessa. Kyselyajankohta oli 15.12.2023.- 7.1.2024.
- Kysely toteutettiin webbilomakkeella, johon jaettiin linkkiä facebookissa yhdistyksen ryhmässä "Viininviljely Suomessa", sekä sähköpostilla yhdistyksen jäsenille. Kyselyyn sai vastata vaikka ei olisikaan yhdistyksen jäsen.
- Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 49 henkilöä, joka on hieman enemmän kuin vuosi sitten, jolloin vatauksia saatiin 42 kappaletta. Kyselyyn vastaajista 71% on tällä hetkellä yhdistyksen jäseniä (viime vuonna 76%).

Oletko jo Suomen viininkasvattajat ry:n jäsen?

49 vastausta

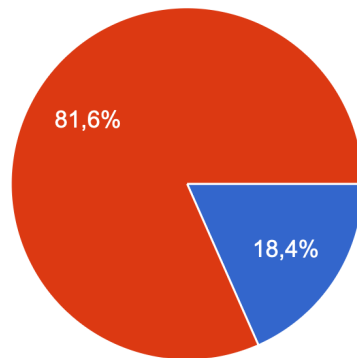
- Kyllä olen
- En ole
- En ole, mutta haluaisin liittyä
- En tiedä

Vastaajien koulutus viininkasvatukseen liittyen

Onko sinulla puutarha- tai maatalousalan koulutus?

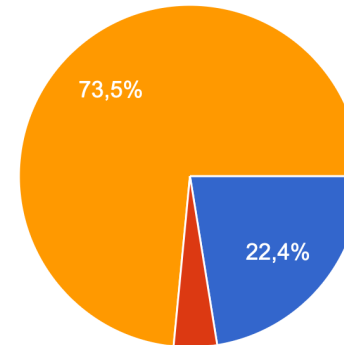
49 vastausta

● Kyllä
● Ei

Onko sinulla viininvalmistukseen liittyvää koulutusta?

49 vastausta

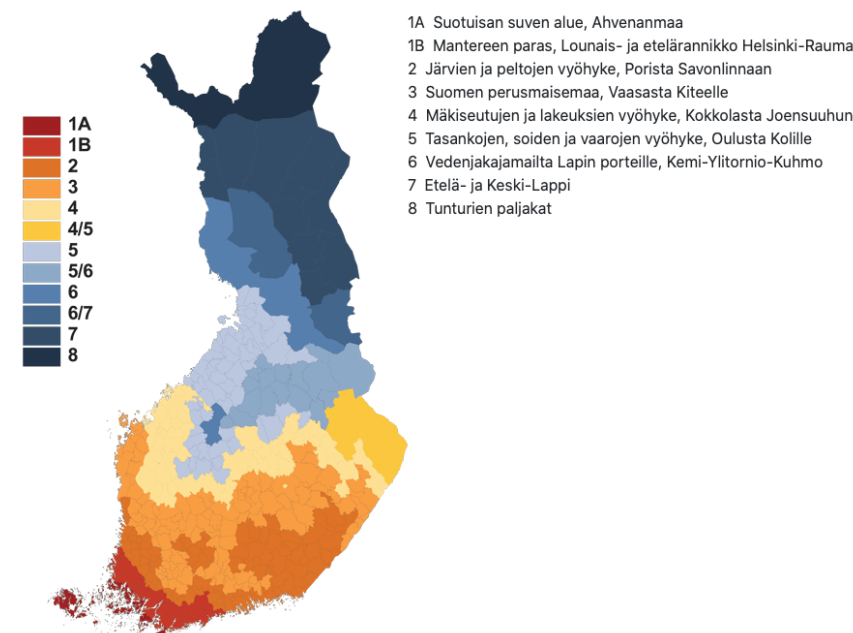
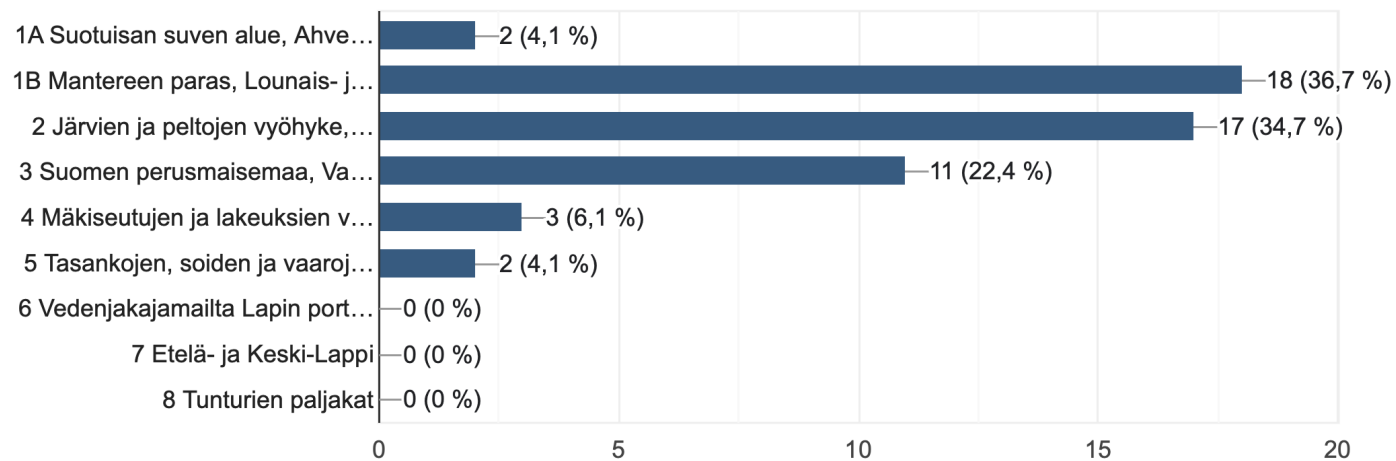

● Kyllä (Suomesta)
● Kyllä (ulkomailta)
● Ei

Viinitarhojen sijainti kasvuvyöhykkeittäin

Millä kasvuvyöhykkeellä viinitarhasi sijaitsee? Jos sinulla on useita tarhoja, niin voit valita useita vaihtoehtoja.

49 vastausta

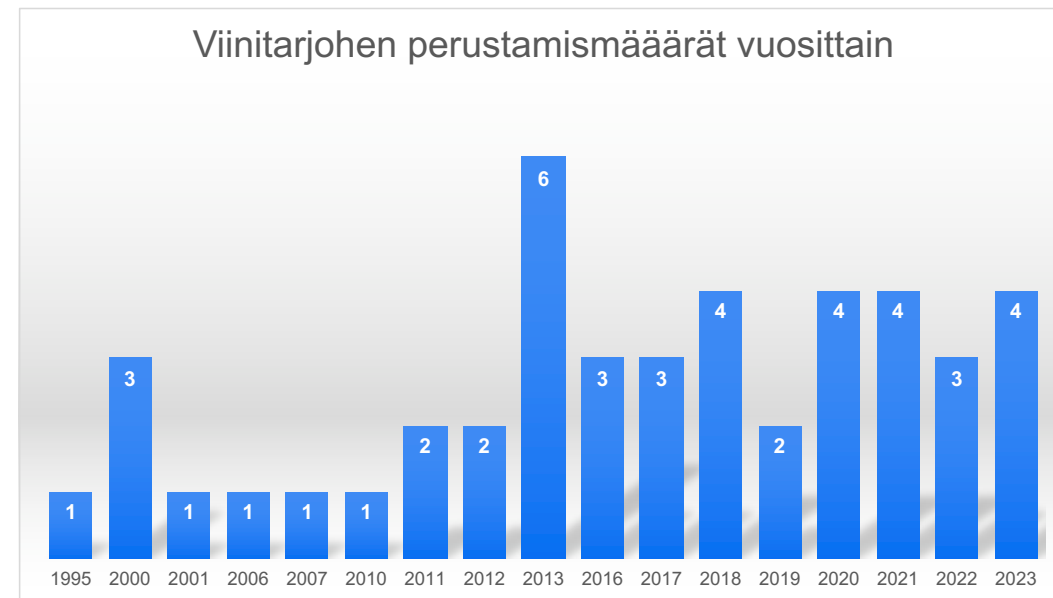
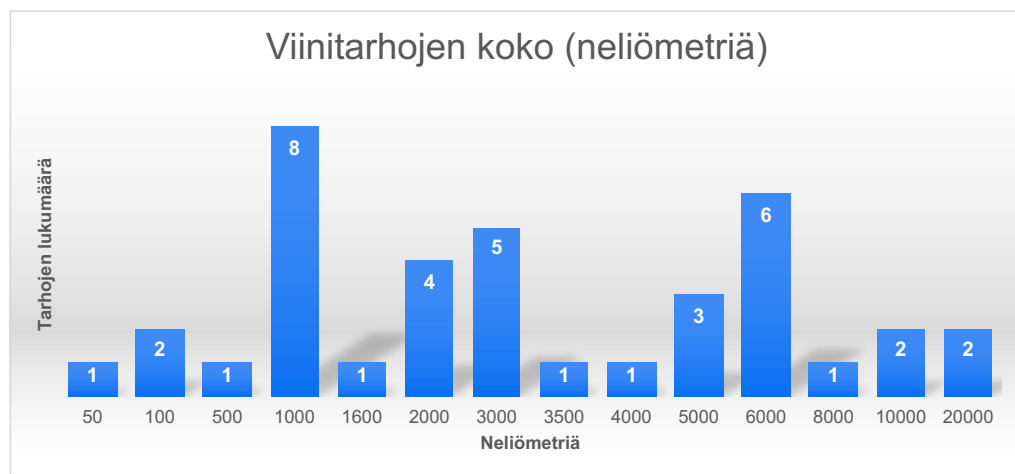

<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/kunnat-ja-kasvuvyohykkeet>

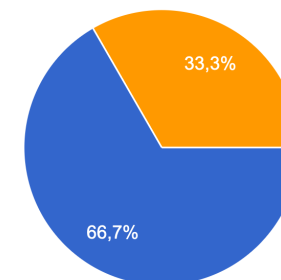
Viinitarhojen koko ja perustamisvuodet

Kyselyyn vastanneiden antamien tietojen mukaan viiniköynnös viljelmysten koot vaihtelevat suuresti. Keskimäärin vastaajien viinitarhan koko on 15,9 aaria (2022 12,2 aaria ja 2021 7,21 aaria), Yhteensä vastaajien ilmoittama pinta-ala oli 1598 aaria (viime vuonna 451 ja 2021 vuonna 267). Suurin osa vastaajien tarhoista on noin 1000m² kokoisia.

Vastaajien viinitarhat on pääosin perustettu 2000-luvulla korostuen viimeiseen kymmeneen vuoteen. Tähän kyselyyn vastanneiden joukossa uusia viinitarhoja perustettiin 4 kpl vuonna 2023. Kaksi kolmesta vastaajasta aikoo myös lisätä kasvatuksen määrää tulevaisuudessa. Määrä on noussut viime vuodesta, jolloin se oli joka toinen. Yksikään vastaajista ei aio vähentää viiniköynnöstensä määrää/viljelyksen kokoa.

Kokemuksiesi perusteella aiotko tulevaisuudessa:
48 vastausta

- Lisätä viiniköynnösesi määrää
- Vähentää viiniköynnösesi määrää
- Pitää viiniköynnösesi määrän nykyisellä tasolla

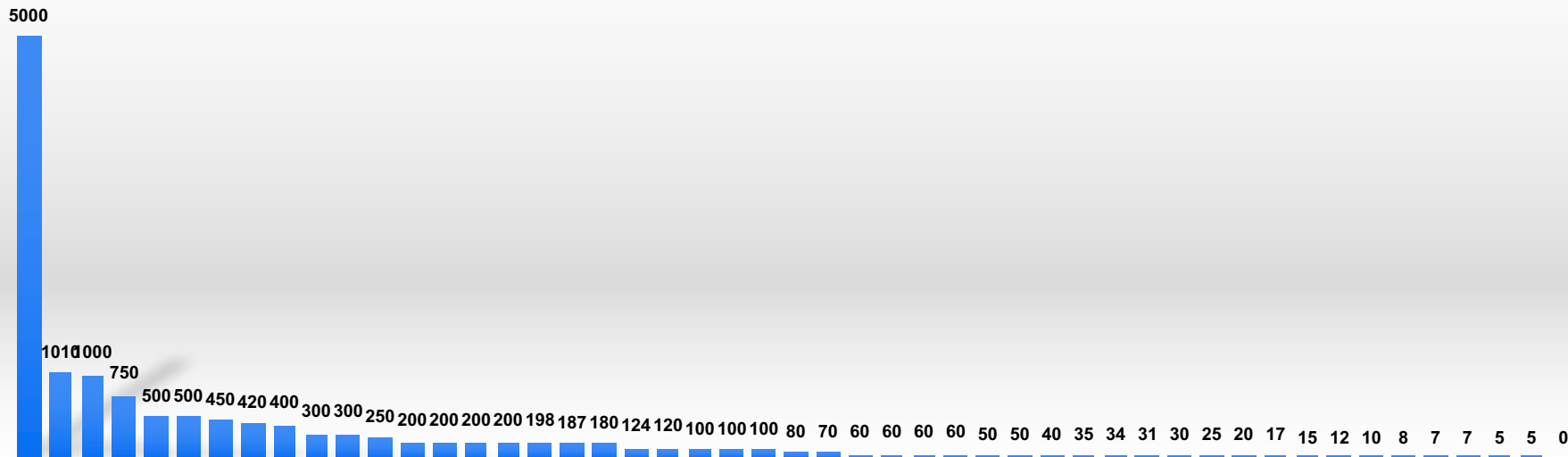

Viiniköynnösten määrät ja lajikkeet

Viime vuoden tapaan kyselyssä ei keskitytty kartoittamaan eri lajikkeiden määriä, vaan viinitarhaajan kokonaisviiniköynnösmäärää.

Lukumääräisesti kasvattajalla on keskimäärin 277 viiniköynnöstä (viime vuonna 114 ja edellisvuonna 54) mediaanin ollessa 80 (viime vuonna 40 ja edellisvuonna 29). Yli sadan köynnöksen tarhoja oli vastaajien joukossa 24, kun viime vuonna niitä oli vain 11. Vastaajien kasvatuksessa on yhteensä yli 13580 viiniköynnöstä. Viime vuonna lukumäärä oli 4350 ja edellisvuonna 2100 viiniköynnöstä.

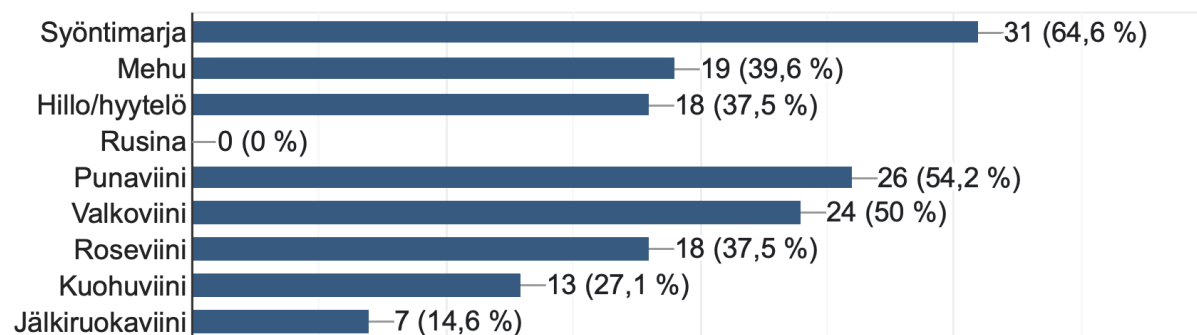
Viiniköynnösten lukumäärä tarhoittain

Rypäleiden jalostus ja käyttö

Rypäleiden jalostus/käyttö

48 vastausta

Vastaajista valtaosa käyttää satoa syöntimarjoiksi ja yli puolet jalostaa rypäleistä viiniä.

Valkoviinin teon osuus on kasvanut viime vuodessa. Lähes 40% vastaajista käyttää rypäleitä mehun ja/tai hillon/hyytelön tekoon.

Yllä olevien käyttökohteiden lisäksi vastaajat kertoivat valmistavansa mm.

viininlehtikääryleitä, portviiniä, glögiviiniä, brandya.

Satomäärä vuonna 2023

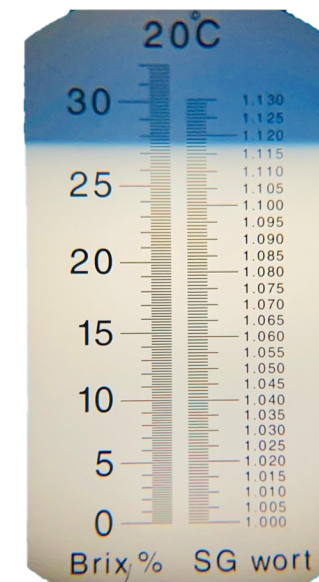
Keskimääräinen satoarvio/vastaaja vuodelta 2023 oli 90 kg (viime vuonna 146 kg) mediaanin ollessa 27,5 kg (viime vuonna 30 kg). Muutamalla vastaajalla sato oli siis sängen runsas. Suurin ilmoitettu yksittäisen tarhaajan sato oli 950kg (viime vuonna suurin sato oli 1500 kg).

Yhteensä kyselyyn vastaajien satomäärä oli arviolta noin 3250 kg (viime vuonna 3650 kg ja edellisvuonna 1500 kg) ja korjaamatta jäi arviolta jonkun verran, mutta huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna.

Vaikka viiniköynnösten lukumäärä on kasvanut, satomäärä pieneni. Syynä tähän on, että kyselyyn vastasi tällä kertaa tarhaajia, joiden tarhat ovat nuoria ja satomäärät nuorilla köynnöksillä ovat luonnollisesti vielä vaatimattomia.

Osa vastaajista oli mitannut myös Brix-arvoja. Yli 20%:n Brixin arvoja oli saatu pääosin kasvihuone/tunnelikasvatuksesta. Avomaalla Brix-arvot jäivät satunnaisia poikkeuksia lukuunottamatta 13-20 välille.

Kevään hallat ja kylmyys vaikuttivat monen tarhaajan satoon. Tarhaajilla, jotka käyttivät jonkinlaista suojausta, sään vaihteluilla ei ollut niin suurta merkitystä satoon. Loppukesä suotuisat lämpimät ilmat edesauttoivat monen tarhaajan sadon kypsymistä.

Satomäärä vuonna 2022 sijainnin ja perustamisvuoden mukaan

Perustamisvuosi	Perustettujen tarhojen määrä	Viiniköynnöksiä/tarha	Sato kg/viiniköynnös
1995	1	200	Ei saatavilla
2000	3	46	1,3
2001	1	750	1,3
2006	1	50	Ei saatavilla
2007	1	60	0,5
2010	1	500	1,0
2011	2	214	0,6
2012	2	50	0,5
2013	6	162	0,3
2016	3	166	0,4
2017	3	72	0,3
2018	4	361	0,4
2019	2	107	0,3
2020	4	117	0,1
2021	4	138	0,0
2022	3	1720	0,0
2023	4	63	0,0

Kasvuvyöhyke	Tarhojen määrä	Viiniköynnöksiä/tarha	Sato kg/viiniköynnös
1A Suotuisan suven alue, Ahvenanmaa	2	2530	0,01
1B Mantereen paras, Lounais- ja etelärannikko Helsinki-Rauma	16	115	0,15
2 Järvien ja peltojen vyöhyke, Porista Savonlinnaan	16	214	0,33
3 Suomen perusmaisemaa, Vaasasta Kiteelle	11	214	0,56
4 Mäkiseutujen ja lakeuksien vyöhyke, Kokkolasta Joensuuhun	2	17	1,30
5 Tasankojen, soiden ja vaarojen vyöhyke, Oulusta Kolille	2	435	0,49

Kaupallinen tuotanto tulevaisuudessa

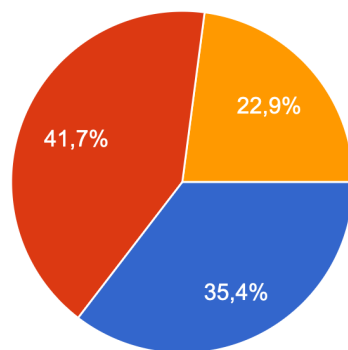
Kaupallisen tuotannon suunnitelmat ovat nousseet viime vuodesta merkittävästä. Nyt 35%:lla vastaajista on suunnitelmissa jonkilainen kaupallinen tuotanto jatkossa, kun viime vuonna vastaava luku oli 10%.

Mielenkiintoista on, että mikäli lainsäädäntö tulevaisuudessa sallii, jopa 40% vastaajosta voisi harkita oman viinin myyntiä viinitarhalta. Sen lisäksi vastaajia kiinnostaa taimien myynti, rypäleiden myynti viininvalmistukseen ja rypäleiden myynti kuluttajille.

Onko sinulla suunnitelmissa kaupallista tuotantoa?

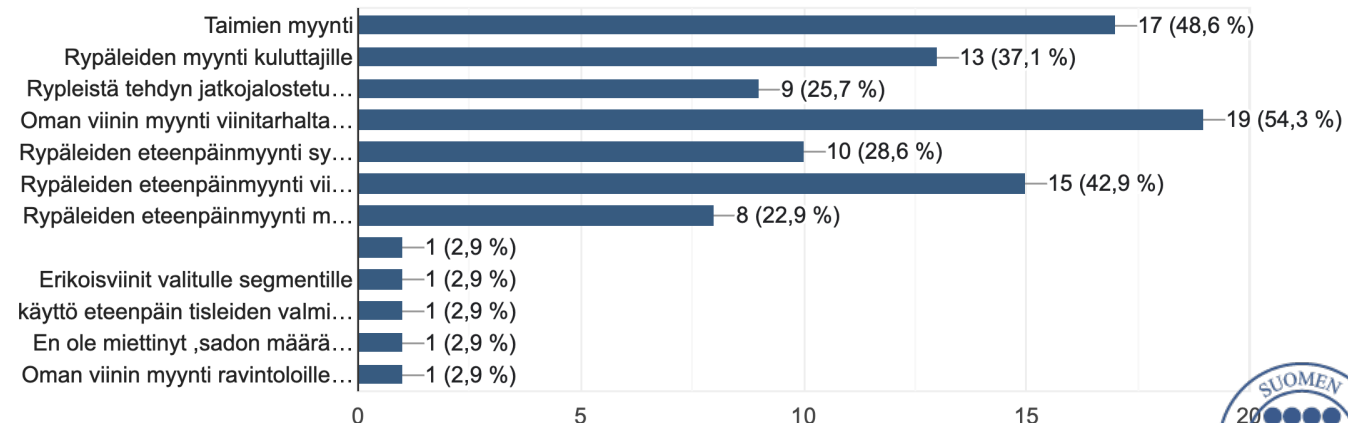
48 vastausta

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Jos sinulla on suunnitelmissa kaupallista tuotantoa jossain vaiheessa, niin millaista tuotantoa voit harkita?

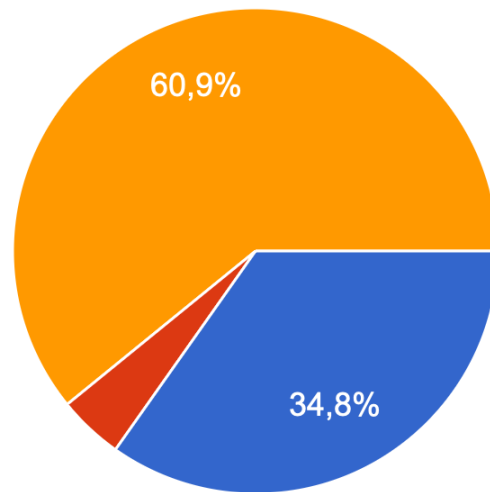
35 vastausta

Jalostustyö

Kiinnostaako sinua lajikkeiden jalostustyö?

46 vastausta

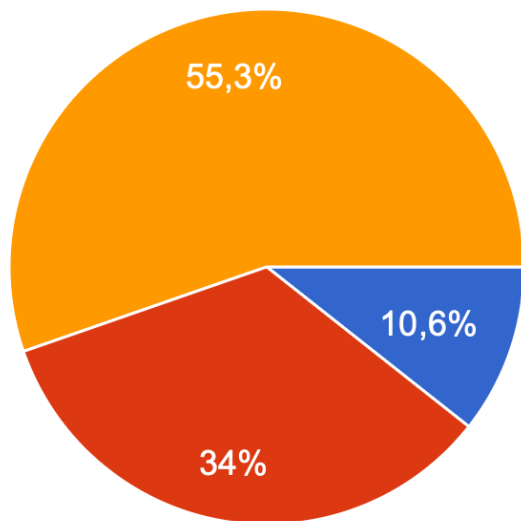

- Kyllä (mutta en ole tehnyt jalostusta)
- Kyllä (ja olen tehnyt jalostusta)
- Ei

Vierailumahdollisuus

Vierailumahdollisuus viinitarhalla

47 vastausta

- Kyllä
- Ei
- Kyllä erikseen sovittaessa

Lajikkeiden menestyminen ja talvisuojaus

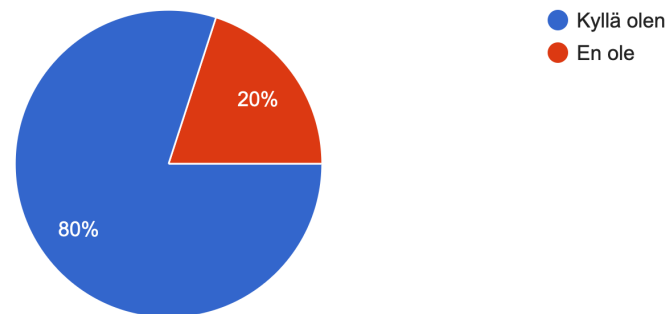
Pääosa vastaajista olisi halukkaita tuottamaan tietoa lajikkeiden menestymisestä Suomen oloissa.

Vastaajista puolet ei suojaa köynnöksiään millään tavalla talvisin.

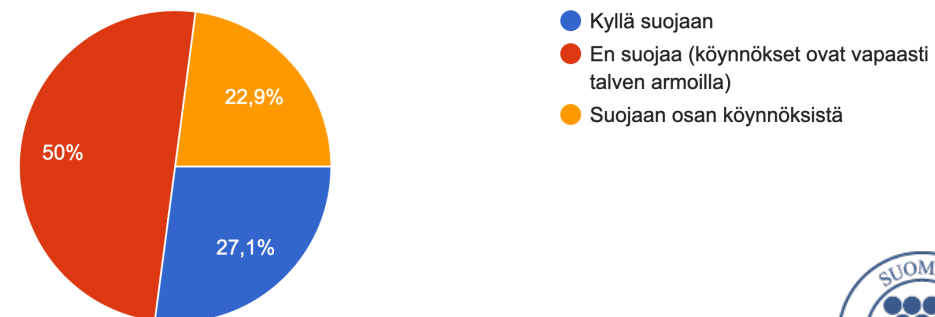
Vastaajat jotka suojaavat köynnöksiään, käyttävät mm. seuraavia suojaustapoja:

- Pakkaspeite, pakkasharso, pakkaskangas, huopa
- Havut, kuiva heinä, olkia, puru, turve, kuorike, lehdet, oksat, havut,
- Aluskate, pelti
- Rungonsuoja jyrksijöitä vastaan
- Lumen lapioiminen juurelle
- Kasvihuone

Oletko kiinnostunut ja halukas tuottamaan tietoa jatkossa mm. lajikkeiden menestymiseen liittyen?
45 vastausta

Suojaatko viiniköynnöksesi talvella keinotekoisella katteella?
48 vastausta

Mistä maasta tai maista on hankittu viiniköynnöksiä

Vastaajat ovat hankkineet viiniköynnöksiä useasta eri maasta. Suurin osa on hankkinut taimia Suomesta taikka Suomesta ja jostain muusta maasta. Muutamat vastaajat ovat hankkineet taimia pelkästään Suomen ulkopuolelta.

- Suomi
- Viro
- Puola
- Liettua
- Sveitsi
- Saksa
- Ruotsi
- Latvia
- Italia
- Itävalta
- Hollanti
- Ranska

Viiniköynnösten kasvatustapa ja lisälämpö

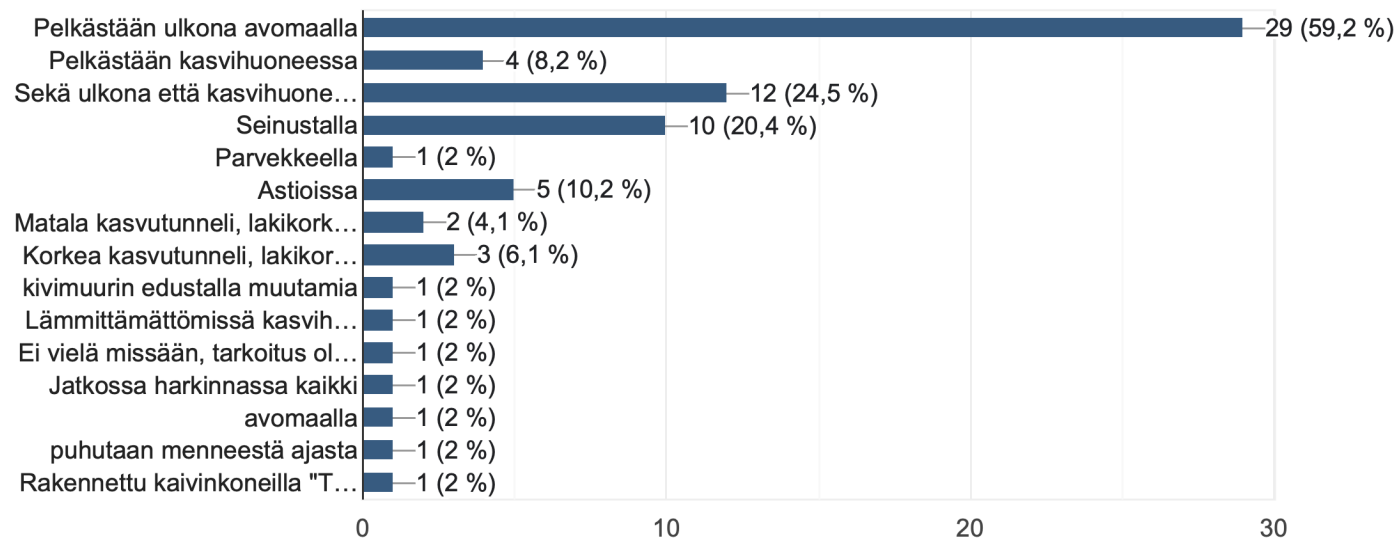
Yli puolet vastaajista kasvattaa viiniköynnöksiä pelkästään avomaalla. Neöjäsosa kasvattaa avomaan lisäksi myös kasvihuoneessa. Vastaajista, jotka kasvattavat kasvihuoneessa, 17% käyttää myös jonkinlaista lämmitystä kasvihuoneessa joko koko talven taikka osan ajasta. 10% käyttää kasvutunnelia, joko matalaa alle 150cm tai korkeampaa.

Avomaalla kasvatuksessa käytetään vastaajien mukaan seuraavia lisälämmönkeräysmetodeja:

- Musta kangas maassa
- Kiviä, kalliota
- Osa-aikainen kasvutunneli
- Ruohoton multa
- Tuuliseinämä
- Sepeli
- Muovi

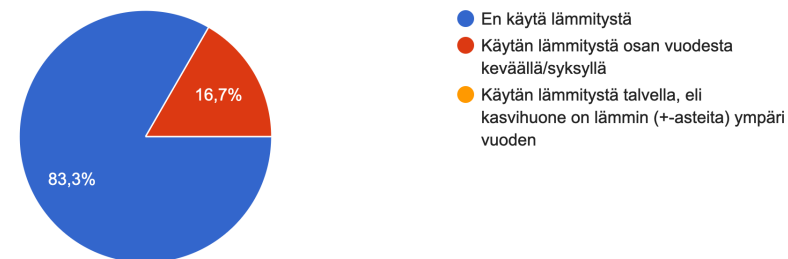
Kasvatatko viiniköynnöksiä ulkona vai kasvihuoneessa?

49 vastausta

Mikäli kasvatat viiniköynnöksiä kasvihuoneessa, käytätkö lämmitystä?

18 vastausta

Kokemuksia haittaeläimistä ja niiden torjunnasta

- Verkko/riista-aita viinitarhan ympärille (peurat, rusakot, jänikset)
- Ympärysverkko yksittäisille köynnöksille
- Tyvel putki
- Runkosuoja
- Verkko lintuja varten
- Sähköpaimen
- Kirvaruiskutus
- Verkkopussit
- Keltaista nauhaa
- Hirviteippi
- Myyräkarkotin, ultraäänikarkoitin

Vastaajien toiveet yhdistyksen toimintaan liittyen

- Kurseja (kasvatuksen aloittaminen, leikkaaminen, viininteko, ynnä muuten laajasti viljelyyn liittyen)
- Vierailuja/tapaamisia viinitarhoille mm. Ruotsiin ja Viroon
- Kokemusten jakoa
- Tietoa jatkojalostuksesta (mm. viininlehtien jatkojalostus, ohjeet, reseptit)
- Tietoa uusista lajikkeista ja taimien toimittajista
- Viinin valmistuksen mestari Suomeen
- Hyvää edunvalvontaa
- Yhteyksien luominen muiden Pohjoismaiden viiniviljelijäyhdistyksien kanssa
- Verkostoitumista

<https://viinikasvattajat.fi/>

<https://www.facebook.com/Viinikasvattajat/>

Instagram: suomenviinikasvattajat

